

Оксана ГЕТЬМАН,

orcid.org/0000-0002-5758-9683

аспірантка, викладач кафедри дизайну

*Луганського національного університету імені Тараса Шевченка
(Старобільськ, Луганська область, Україна) oksana.gethman@gmail.com*

МЕТАМОРФОЗИ В КОЛІРНОМУ РІШЕННІ ВІЗАЖИСТА

У статті проаналізовано історію розвитку науки про колір, значення та вплив кольору в роботі візажиста, правила побудови кольору та кольорової гармонії, властивості кольору в побудові ідеальної форми обличчя. Доведено, що розуміння кольору та вміння правильно поєднувати кольори між собою, підбирати необхідні відтінки індивідуально для кожної людини, підкреслюючи усі сильні сторони образу. Це дає змогу спеціалісту бути унікальним та затребуваним.

Схарактеризовано аспекти властивостей кольору, які стилісти-візажисти використовують у рішенні художнього образу людини, а саме: світло, світлотінь, тінь, об'єм та рельєф.

Описано правила поєднання кольорів для досягнення чистого кольору та підтверджено, що в сучасному світі візажист – це художник, майстер, який створює обличчя за допомогою скульптури та рельєфу засобами колірному рішенню. Але, на відміну від художника, йому надане не рівне, чисте полотно, а різне за рельєфом, текстурою, формою й характером, вже наповнене безліччю складних кольорів і відтінків. Складність роботи візажиста полягає в тому, що, на відміну від класичного художника, включити необхідний колір у природну колористичну композицію людини, підібрати потрібну прозорість, щільність, текстуру відповідно до характеру і ситуації так, щоб образ був гармонійним і привабливим, – одна з найбільш важливих завдань роботи з кольором для візажиста.

Виявлено, що для того, щоб включити необхідний колір у природну колористичну композицію людини, необхідно підібрати потрібну прозорість, щільність, текстуру кольору відповідно до характеру і ситуації так, щоб образ був гармонійним і привабливим.

Доведено, що теорія кольорів надзвичайно важлива для візажистів та має багато напрямів, але професійний візажист має розуміти колір та володіти законами колористики, вміння поєднувати кольори між собою. Підтверджено, що неможливо говорити про макіяж, не говорячи про колірну гаму. Тільки завдяки правильному використанню кольору стиліст-візажист змінює та трансформує образ людини.

Ключові слова: колір, колористика, властивості кольору, макіяж, світло, тінь, об'єм, рельєф.

Oksana GETMAN,

orcid.org/0000-0001-9602-9745

Postgraduate Student, Lecturer at the Department of Design

Luhansk Taras Shevchenko National University

(Starobilsk, Luhansk region, Ukraine) oksana.gethman@gmail.com

METAMORPHOSIS IN THE COLOR SOLUTION OF A MAKEUP ARTIST

The article analyzes the history of the development of the science of color, the meaning and influence of color in the work of a makeup artist, the rules of color construction and color harmony, the properties of color in the construction of the ideal shape of the face. It has been proven that the understanding of color and the ability to correctly combine colors with each other; to select the necessary shades, individually for each person, emphasizing all the strengths of the image. It enables a specialist to be unique and in demand.

The rules for combining colors to achieve a pure color are described; it is confirmed that in the modern world, a make-up artist is an artist, a craftsman who creates an object with the help of sculpture and relief using a color scheme. But unlike the artist, he is not given a clean, even canvas, but different in relief, texture, shape and character; already filled with many complex colors and shades. The complexity of the work of a makeup artist is that, unlike a classic artist, one of the most important tasks is to include the desired color in the natural color composition of a person, to choose the necessary transparency, density, texture in accordance with the character and situation so that the image is harmonious and attractive one of the main hassles of working with color for a makeup artist.

The aspects of color properties that makeup stylists use in creating a person's artistic image are characterized, namely light, light shadow, shadow, volume and relief.

It was found that in order to include the necessary color in the natural color composition of a person, it is necessary to choose the right transparency, density, texture in accordance with the nature and situation so that the image was harmonious and attractive.

It is proved that color theory is extremely important for makeup artists and has many directions, but a professional makeup artist must understand color and know the laws of color; be able to combine colors. Likewise, it is impossible to talk about makeup, without mentioning colors. Confirmed that only thanks to color, a stylist-makeup artist can change and transform the image of a person.

Key words: color, coloring, color properties, makeup, light, shadow, volume, relief.

Колір – це життя. Жива і нежива природа одягнена усіма кольорами веселки і їхніх відтінків, а вбрання одягає згідно із сезоном погоди. У людини є вибір, що і коли одягнути, як поєднувати кольори та фактури між собою. Але почуття кольору можна і потрібно розвивати, щоб вибраний колір доповнював особистість, а не використовував людину як манекена.

Постановка проблеми. У сучасному світі візажист – це художник, майстер, який створює обличчя за допомогою скульптури та рельєфу засобами колірної рішення. Але, на відміну від художника, йому надане не рівне, чисте полотно, а різне за рельєфом, текстурою, формою і характером, вже наповнене безліччю складних кольорів і відтінків. Складність роботи візажиста полягає в тому, що, на відміну від класичного художника, включити необхідний колір, у природну колористичну композицію людини, підібрати потрібну прозорість, щільність, текстуру відповідно до характеру і ситуації так, щоб образ був гармонійним і привабливим, – одна з найбільш важливих завдань роботи з кольором для візажиста.

Аналіз досліджень. Дослідженнями кольору вчені займалися протягом багатьох років. Історія розвитку науки про колір тісно пов'язана з соціокультурними змінами в суспільстві. У Стародавній Греції проблеми кольору досліджували філософи, колір розглядався як філософська категорія, вчені намагалися проникнути в таємницю природи кольору і світла, зрозуміти природу процесу зору. В епоху Середньовіччя філософський етап вчення про світло і колір змінюється богословським: світло і колір цікавлять середньовічних богословів не як філософські категорії або оптичні явища, а як символи інших, вищих понять («світло є благо» і ін.). «Наука про цей предмет перетворюється на «світлову естетику» або «світлову метафізику»» (Миронова, 1984).

Аналіз джерел, присвячених розгляду проблем колірної гармонії, дозволив зробити висновки про те, що дослідники виділяють певні кількісні відносини, при яких кольори врівноважені, а колірна система гармонійна (Л. Миронова, І. Іттен). Якщо узагальнити погляди різних авторів, можна стверджувати, що в гармонійній кольоровій композиції співвідношення площ колірних плям визначається кількісними відносинами: на

1 частину світлого кольору (по площі) доцільно взяти 3–4 частини темного, на 1 частину насиченого кольору – не менше 4–5 частин мало насичених (можна більше), на 1 частину хроматичного – 3–4 частини ахроматичні.

Іншими словами, в гармонійній кольоровій композиції активні колірні плями (світлий колір порівняно з темним, насичений порівняно з мало насиченим, хроматичний щодо ахроматичного рекомендується брати в кількості в кілька разів меншим, ніж менш активні, нейтральні).

Мета статті – проаналізувати роль кольору в роботі візажиста. Довести, що розуміння кольору та вміння правильно поєднувати кольори між собою, підбирати необхідні відтінки, індивідуально для кожної людини, підкреслюючи усі сильні сторони образу. Це дає змогу спеціалісту бути унікальним та затребуваним.

Виклад основного матеріалу. Для дизайнера-візажиста знання в області колористики, зокрема вміння складати грамотні, гармонійні колірні композиції, приводити колірні відносини в гармонію, – найважливіша складова частина професіоналізму. У зв'язку з вищевикладеним у програмі підготовки візажиста актуальна наявність цілісної методичної системи, спрямованої на формування колористичного розуміння.

Кожен візажист починає свою професійну діяльність із вивчення правил побудови за законів кольорів. Колір у роботі візажиста відіграє велику роль, він надихає і вражає своєю ілюзорністю. Для того, щоб відкрити таємницю кольору, дізнатися, як поєднувати безліч відтінків і при цьому підкреслювати достоїнства людини, її індивідуальність і неповторність, необхідно володіти знаннями про природу кольору, основні та додаткові кольори, колірні контрасти, колірну гармонію, колорит, колірну мову, колірну культуру.

Поява концепції основних кольорів була викликана необхідністю відтворювати кольори, для яких у палітрі художника не було точного колірної еквівалента. Розвиток техніки кольоровідтворення вимагав звести кількість таких кольорів до мінімуму, у зв'язку з чим були розроблені концептуально взаємодоповнюючі методи отримання змішаних кольорів: змішування кольорових променів (від джерел світла, що мають певний спектральний склад) і змішування фарб (котрі

відбивають світло і мають свої характерні спектри відбиття).

Теорія кольору у сфері makeup заснована на так званому колірному колі. Він являє собою спектр, що складається з дванадцяти кольорів. І щоб вміти грамотно поєднувати кольори, необхідно знати, які характеристики має кожен із них і в яку групу він входить.

Згідно з Й. Іттенем, загалом існує 3 основних кольори: червоний, жовтий і синій. Вони утворюють групу головних або базових кольорів. Пояснюється це тим, що їх неможливо створити при змішуванні інших тонів, які перебувають у колірному колі. Решта ж утворюються змішуванням цих трьох у різних пропорціях. Кольори розташовані напроти один одного, тобто віддалені на 180 градусів, є контрастними. У процесі їх змішування в адитивній моделі виходить білий колір. До контрастних пар зараховують кольори жовтий із синім і червоний із блакитним (Іттен, 2020).

Контрастні кольори взаємно виключають один одного. Якщо в макіяжі підвищити рівень червоного кольору, це автоматично зменшить рівень блакитного. І, навпаки, якщо знизити рівень червоного кольору, то це приведе до підвищення рівня блакитного.

Оскільки кожен колір у деякому роді є сумішшю інших кольорів, посилення значення одного кольору в зображенні автоматично наводить і до підвищення рівня його складників і навпаки.

Змішування кольорів залежить від колірної моделі. Є адитивна та субтрактивна моделі змішування.

В адитивній моделі змішування кольори отримують від змішування променів. За відсутності променів немає жодного кольору – чорний, а максимальне змішування дає білий. Прикладом адитивної колірної моделі є RGB (скорочено від англ. *Red, Green, Blue* – червоний, зелений, синій). Це широко застосовується в техніці, що відтворює зображення за допомогою випромінення світла.

У субтрактивній моделі змішування кольори отримують від змішування фарб. За відсутності фарби немає жодного кольору – білий, а максимальне змішування дає чорний.

Також до властивостей кольору зараховують поняття «хроматичні» та «ахроматичні» кольори. Хроматичні кольори – це ті кольори і їх відтінки, які ми розрізняємо в спектрі (червоний, оранжевий, жовтий, зелений, блакитний, синій, фіолетовий), а також пурпурний колір. Хроматичний колір визначається трьома фізичними поняттями: колірний тон, насиченість і світлота.

Ахроматичні (безбарвні) кольори – чорний, сірий і білий, вони відрізняються один від одного тільки за світлістю.

Хроматична аберация – вид аберации оптичних систем, викривлення зображень, отриманих у монохроматичному (наприклад, білому) світлі. Хроматичні аберации зумовлені дисперсією світла в лінзах і призмах оптичної системи та виявляються в утворенні кольорової облямівки навколо контрастних елементів зображення. Зменшення (усунення) хроматичних абераций досягається застосуванням оптичних систем ахроматів й апохроматів. Вони складаються з двох (чи більше) лінз, які виготовляють із різних сортів оптичного скла (з різними показниками заломлення) (Гете, 1957).

Основні кольори для художника і візажиста дуже важливі. Необхідно знати про тонкощі змішування фарб для отримання чистого кольору. Від цього залежить чистота колірного переходу (градієнта). У макіяжі все базується на світлотіньових переходах та контрастах. Саме за допомогою темного і світлого ми створюємо об'єми та впадини, підкреслюючи при цьому рельєф обличчя. Прояв симультанности в контрасті світлого і темного полягає в тому, що світле здається ще світліше на темному фоні, а темне здається ще темнішим на світлому фоні. Однак кольори, розташовані поруч або на контрастному за насиченістю відтінку, втрачають для нашого ока свій нюанс (неявно виражений) підтону. І для того, щоб продемонструвати красу кольору, побачити його відтінок, необхідно його розташовувати поруч із близькою йому за насиченістю, ахроматичним кольором. Тобто для того, щоб побачити в чорно-синьому кольорі явний відтінок синього, його необхідно порівняти з чорним, а для того, щоб побачити колірний відтінок білявих кольорів, їх потрібно порівнювати з білим кольором. За допомогою контрасту візажисти розрізняють колір.

На обличчі людини є велика кількість об'ємів та впадин, які візажист за допомогою макіяжу може підкреслити або скорегувати. Для того, щоб впадину зробити більш глибокою, майстри використовуємо темні відтінки, для того щоб підкреслити об'єм, використовуються світлі тони. Плавний перехід із темного у світлий, навпаки, дуже важливий у макіяжі.

Розглядати помилки «за насиченістю» особливо зручно на чорно-білому фото, тому що світлі і темні ділянки зчитуються краще, як і на кольоровому фото. Погане розтушування, плоский макіяж, невиразність форм – все це можна побачити, зробивши чорно-біле фото своєї роботи. Помилки часто зустрічаються, коли макіяж виконаний у насиченій гамі. Перенасичення кольору і яскравості не дає чітко побачити глибину, що призводить до плоского і недоречного варіанту.

Насиченість – це інтенсивність тону, тобто ступінь візуальної відмінності хроматичного кольору від рівного по світліні ахроматичного (сірого) кольору. Насичений колір можна назвати соковитим, інтенсивним, менш насичений – наближений до сірого кольору. Повністю ненасичений колір буде відтінком сірого.

Насиченість відтінку визначається ступенем присутності в ньому чистого хроматичного кольору. Чим його більше, тим більш насиченим відтінок. Додавання ахроматичного білого, сірого і чорного знижує насиченість, додавання додаткових хроматичних кольорів також.

Поєднуючи кольори в макіяжі важливо пам'ятати, що в природному колориті людини вкрай рідко зустрічаються чисті, насичені відтінки. І дуже важливо гармонійно вписати нові кольори в уже наявну гаму. Гармонійно буде використання насичених кольорів із ненасиченими кольорами 1:4, тобто ми використовуємо 1 насичений і 4 частини ненасичених відтінків.

Візажист завжди має прогнозувати результат і можливість прояву непотрібного кольору. Так, використовуючи нейтральні відтінки разом із більш насиченими кольорами, варто пам'ятати, що в них можуть проявитися невідповідні кольори та намагатися запобігти небажаному результату.

Макіяж – це робота світла і тіні, які створюють необхідні об'єми та впадини, ламають і створюють нові лінії. Включаючи в цю систему колір, потрібно враховувати світлоту, насиченість, температуру кольору. Вибраний колір має гармоніювати із загальним природним колоритом людини, не вибиватися з композиції, а доповнювати та удосконалювати її.

Досить часто зустрічається підбір однотонних кольорів у макіяжі очей, вилиць і губ. Цей зв'язок кольорів – один із головних секретів у виконанні макіяжу. Правильне використання потрібного союзу завжди освіжає та омолоджує. Цей прийом часто використовується у виконанні весільного макіяжу і під час створення образу для дам елегантного віку

Форма овалу обличчя і риси обличчя також важливо враховувати. Так занадто яскраві, жорсткі, прямолінійні риси обличчя необхідно

пом'якшувати приглушеними кольорами в мінімальній кількості та плавним розтушовуванням. Занадто округлі форми можна «загострити» чіткими лініями, а дрібні риси обличчя – підкреслити більш інтенсивними варіантами макіяжу.

Розміщення акцентів у макіяжі важлива задача. Акцент необхідно робити на тому, що хочеться підкреслити. При виразних рисах обличчя обмежується одним акцентом.

Одразу кілька акцентів витримує колорит контрастний по світліні з дрібними рисами обличчя. Макіяж має поєднуватися з природним колоритом і аксесуарами, а не з кольором одягу.

Різноманітність колоритів людини нескінченна. Кожна людина унікальна своєю композицією: набором кольорових плям, контрастом кольорів, форм і текстур. Складання індивідуальної палітри допомагає створити колірний портрет людини та підібрати необхідні відтінки в макіяжі та одягу.

Знаючи теорії кольору, яка становить основу колористики, візажист зможе створювати приголомшливі та бездоганні образи, застосовуючи цю теорію на практиці. Завжди зможе гармонійно поєднувати різні відтінки, створюючи ідеальний макіяж, який стане справжньою окрасою жінки.

Висновки. Колір має великий вплив на людину, цю здатність широко використовують у своїй роботі стилісти-візажисти, в рішенні художнього образу кожного обличчя. Знати теорію кольорів – це обов'язок кожного професійного візажиста, художника-гримера та просто любителів мистецтва макіяжу. Теорія кольорів надзвичайно складна та має багато напрямів, але немає нічого важливіше за розуміння кольору. Неможливо говорити про макіяж, не кажучи про колірну гаму. Тільки завдяки кольору ми можемо змінювати образ. Аби правильно працювати, підбирати гармонійні кольори для клієнта і розуміти принципи роботи з кольором, варто покладатися не лише на свій смак і стиль, але й знати принципи додавання кольорів, а також їх поєднання між собою, необхідно мати уявлення про колірний круг. Він широко використовується в роботі візажиста, аби посилити або нейтралізувати необхідний відтінок.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Гете И. В. К учению о цвете (хроматика). Избр. соч. по естествознанию. Москва : АН СССР, 1957. С. 261–342.
2. Иттен И. Теория цвета. Москва : Д. Аронов, 2020. 96 с.
3. Миронова Л. Н. Цветоведение. Минск : Высшая школа, 1984. 286 с.
4. Петренко В. Ф. Многомерное сознание: психосемантическая парадигма. Москва : Новый хронограф, 2010. 440 с.
5. Johann Wolfgang Goethe. Vorarbeiten zur Farbenlehre. Stuttgart : Hofenberg, 2016. 586 p.
6. Лубянська С. П. Дизайн зачіски : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. Київ : Кондор. 2010. 215 с.

REFERENCES

1. Hete Y. V. K ucheniyu o tsvete (khromatyka). [To the doctrine of color (chromatics)] Yzbr. soch. po estestvoznaniyu. M. AN SSSR, 1957, pp. 261–342 [in Russian].
2. Itten, Johannes. Teoriya cveta [Colour theory]. Moskva. D. Aronov, 1957, pp. 261–342 [in Russian].
3. Mironova L. N. Tsvetovedeniye [Chromatics]. Minsk, Vysh. shk. Publ, 1984, 286 p. [in Russian].
4. Petrenko V. F. Mnogomernoye soznaniye: psikhosemanticheskaya paradigma [Multidimensional consciousness: Psychosemantic paradigm]. Moscow. Novyy khronograf Publ, 2010, 286 p. [in Russian].
5. Goethe, Johann Wolfgang. Vorarbeiten zur Farbenlehre [Preparatory work for the theory of colours]. Stuttgart: Hofenberg 2016, 586 p. [in German].
6. Lubianska, S. P. Dyvain zachisky: navch. posib. dlia stud. vyshch. navch. zakl [Hairstyle design: study guide for students]. Kyiv, Kondor, 2010, 215 p. [in Ukrainian].